

Handbok

*Vid förskrivning av nutritionsprodukter och sondmatningstillbehör
inklusive nutritionspumpar i Västra Götaland*

Fastställd av Vårdsamverkan Västra Götaland (Ledningsgrupp för
samverkan mellan region och kommuner i Västra Götaland)

Innehållsförteckning

Om handboken	3
Nutritionsbehandling.....	3
Definition av nutritionsprodukter	4
Sondmatningstillbehör	4
Sortiment	5
Ansvarsfördelning	5
Vårdgivarens ansvar	5
Verksamhetschefens ansvar.....	5
Förskrivarens ansvar.....	5
Patientens ansvar	5
Kompetenskrav	6
Tabell 1. Förskrivningsrätt inom Västra Götalandsregionen	7
Styrande regelverk	7
Nutritionsprodukter	7
Nutritionspump	7
Sondmatningstillbehör	7
Droppställning på hjul	7
Droppställning monterat som tillbehör på annat hjälpmedel*	7
Förskrivning i vårdkedjan.....	8
Överföring av förskrivningsansvaret	8
På sjukhus.....	8
Egenvårdsbeslut	8
Uppföljning	9
Gastrostomier.....	9
Nutritionsprodukter och sondmatningstillbehör i olika situationer	9
På sjukhus.....	9
Vid resa.....	9
Kostnadsansvar	10
Tabell 2. Kostnadsansvar	10
Egenavgifter	11
Tabell 3. Egenavgifter då Västra Götalandsregionen har kostnadsansvaret för nutritionsprodukter.	11
Förskrivning till person folkbokförd utanför Västra Götaland	12
Förskrivning till person från andra länder	12
Förskrivning till person med skyddade personuppgifter.....	12
Beställning/uttag och leverans	12
Länkar	13

[Bilaga 1. Patientens väg i vårdkedjan](#)

Om handboken

Syftet med handboken är en god och likvärdig nutritionsbehandling i Västra Götaland, med fokus på förskrivning av nutritionsprodukter och sondmatningstillbehör, inkl. nutritionspumpar till personer med behov av nutritionsstöd. I fortsättningen benämns sondmatningstillbehör, inkl. nutritionspumpar endast sondmatningstillbehör. Handboken riktar sig till förskrivare av produkterna men även till annan vårdpersonal inom området. Handboken beskriver regler för förskrivning och kostnadsansvar samt ansvarsfördelning mellan vårdgivare.

För lokala riktlinjer och övriga program om kost och nutritionsbehandling hänvisas till respektive vårdgivare.

Nutritionsbehandling

Ett gott näringstillstånd är en förutsättning för att undvika sjukdom och återvinna hälsa. Undernäring eller risk för undernäring är vanligt förekommande vid sjukdom och leder till ökad sjuklighet, nedsatt funktion och livskvalitet, förlängd vårdtid samt ökad risk för död. Nutritionsbehandling, inklusive förskrivning av nutritionsprodukter och sondmatningstillbehör, ska enligt Socialstyrelsen betraktas på samma sätt som annan hälso- och sjukvård. Mot denna bakgrund behöver nutritionsbehandlingen följa samma krav på utredning, diagnos, behandlingsplanering och uppföljning som övrig hälso- och sjukvård.

Nutritionsbehandling utgår alltid i första hand från möjligheterna att öka energi- och/eller näringsintaget med hjälp av vanlig mat och ätstödjande åtgärder. En första åtgärd är att öka antal mellanmål på dagen och/eller att energiberika den vanliga maten. Ibland är förändring av maten inte tillräckligt, utan resurser behövs i form av nutritionsprodukter och sondmatningstillbehör. I dessa situationer har läkaren att ta ställning till ordination av nutritionsbehandling, t ex att det är behov av näringsdryck och/eller enteral infart och sondnäring. Sjuksköterskan har att ta ställning till ordination av omvårdnadsåtgärder, t ex miljöanpassning, stöd i samband med födointag och matning. Dietist och läkare är de professioner som får förskriva nutritionsprodukter, vilket innebär att välja lämpliga produkter utifrån ordinationerna. Nutritionsbehandling är en del i vård och behandling och kan inte frikopplas från andra vård- och behandlingsinsatser.

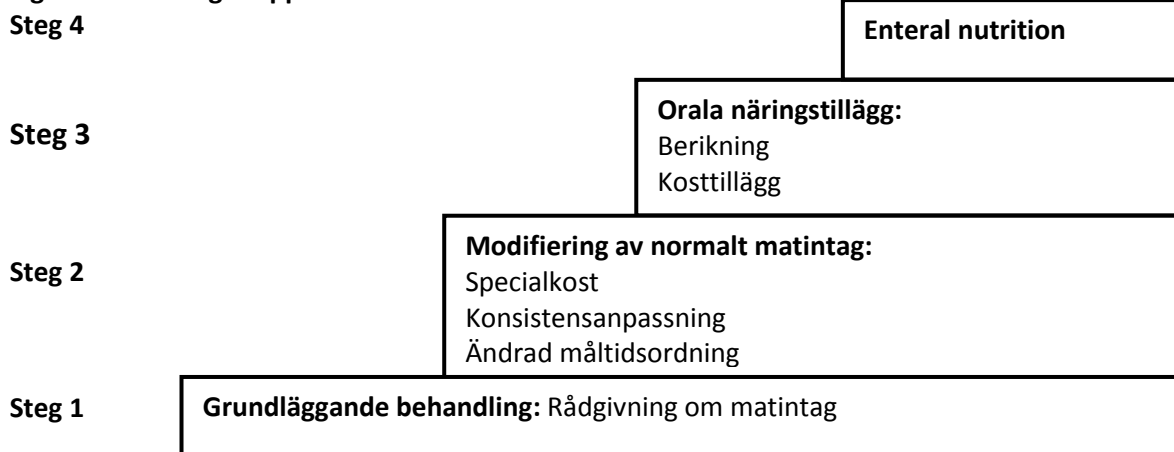
En översiktlig beskrivning av nutritionsområdet och nutritionsvårdsprocessen finns i Vårdhandboken.

[Vårdhandboken-Översikt \(Nutrition\)](#)

Nutritionsbehandling kan initieras på flera vårdnivåer.

I behandlingstrappan – se figur – beskrivs en strukturerad ordning i nutritionsbehandlingen.

Figur: Behandlingstrappan

Källa: [Socialstyrelsen, Bedömning och behandling av nutritions- och undernutritionstillstånd inom äldreården, s.13](#) modifierad av arbetsgruppen

Definition av nutritionsprodukter

Nutritionsprodukter är livsmedel som genom särskild sammansättning eller tillverkningsmetod skiljer sig från andra livsmedel. De är avsedda för personer som på grund av sjukdom eller annat förhållande är i behov av särskild kost. Livsmedel för speciella medicinska ändamål kan utgöra den enda näringskällan för patienten, vara ett komplement till annan mat och dryck eller användas för berikning.

Till nutritionsprodukter räknas:

- Sondnäringar, inkl. komjölksproteinfria modersmjölksersättningar
- Kosttillägg, inkl. näringsdrycker
- Berikningsprodukter
- Glutenfria torrvaror

Sondmatningstillbehör

Patienter som inte har förmåga att täcka sitt energi- och näringsbehov via oralt intag ska kunna få näringstillförsel direkt till mage/tarm. För detta ändamål förskrivs sondmatningstillbehör. De är särskilt konstruerade för att användas vid nutritionsbehandling.

Till sondmatningstillbehör räknas:

- nasogastriska sonder
- gastrostomiknappar med kopplingslangar
- gastrostomikatetrar
- sprutor för enteral nutrition
- aggregat/gravitationsaggregat för sondmatning

- nutritionspump
- rygsäck för nutritionspump
- droppställning på hjul.

En översikt över sondmatningstillbehör finns även i Vårdhandboken.

[Vårdhandboken-Tillbehör \(Nutrition, Enteral\)](#)

Sondnäring tillförs i första hand via gravitationsaggregat eller sprutor för enteral nutrition. Pump för enteral nutrition med särskilda aggregat kan förskrivas då långsam och kontinuerlig tillförsel behövs, i de fall gravitationsmatning inte uppfyller önskad funktion.

Länkar om enteral nutrition:

[Vätske- och nutritionsbehandling](#)

[Vårdhandboken-Översikt \(Nutrition, Enteral\)](#)

Pump och droppställning förskrivs personligt till enskild patient. De upphandlas och ägs av Västra Götalandsregionen och tillhandahålls, repareras och rekonditioneras av Hjälpmedelscentralen. Verksamheterna hyr nutritionspump av Hjälpmedelscentralen och tillhandahåller pumpen genom ett för patienten avgiftsfritt lån. Hygienföreskrifter finns att tillgå via Vårdhandboken, lokala hygienföreskrifter och/eller leverantörernas instruktioner.

Sortiment

Västra Götalandsregionen har ett upphandlat sortiment av nutritionspumpar och sondmatningstillbehör. Vidare har Västra Götalandsregionen och de kommuner som deltar i samordnad upphandling, ett gemensamt sortiment av nutrition produkter. Den kommun som inte deltagit i upphandlingen har ett lokalt sortiment av nutrition produkter som tillhandahålls enligt lokala rutiner och anvisningar. Detta sortiment kan skilja sig från det av Västra Götalandsregionen och övriga kommuner upphandlade sortimentet.

Ansvarsfördelning

[Gemensamma anvisningar handböcker - Ansvarsfördelning](#)

Vårdgivarens ansvar

[Gemensamma anvisningar handböcker – Vårdgivarens ansvar](#)

Verksamhetschefens ansvar

[Gemensamma anvisningar handböcker – Verksamhetschefens ansvar](#)

Förskrivarens ansvar

[Gemensamma anvisningar handböcker – Förskrivarens ansvar](#)

Patientens ansvar

[Gemensamma anvisningar handböcker – Patientens ansvar](#)

Kompetenskrav

Det är vårdgivarens ansvar att säkerställa att de utsedda förskrivarna har rätt kompetens, att de har de kunskaper som krävs för arbetsuppgiften och att förskrivarkompetensen upprätthålls.

Förskrivaren ska vara godkänd av medicinskt ledningsansvarig eller verksamhetschef enligt HSL, samt vara utsedd att förskriva nutritionsprodukter och/eller sondmatningstillbehör i tjänsten och vara registrerad i vårdgivarens register över förskrivare.

Förskrivaren ska ha den yrkesutbildning och kompetens som anges i [tabell 1](#) för att få förskriva nutritionsprodukter och/eller sondmatningstillbehör.

Förskrivaren ska vara anställd av:

- Västra Götalandsregionen, om inte annat anges i tabell 1
- en verksamhet som har tecknat kontrakt/vårdavtal med Västra Götalandsregionen. Förskrivningsrätten ska vara reglerad genom överenskommelse mellan parterna.

Förskrivning av nutritionsprodukter till barn under 16 år sker av läkare med specialistkompetens i enlighet med

- [Läkemedelsverkets föreskrifter om förskrivning av vissa livsmedel \(LVFS 1997:13\)](#)
- [Förordning \(2002:687\) om läkemedelsförmåner mm](#)
- [Föreskrifter om förändring i Läkemedelsverkets föreskrifter \(LVFS 1997:13\) om förskrivning av vissa livsmedel \(HSLF-FS 2016:84\)](#)

Efter lokal överenskommelse mellan berörda vårdgivare kan förtroendeförskrivning av sondmatningstillbehör (exkl. nutritions pump) utföras av kommunens sjuksköterska på regionens kostnadsansvar.

För att göra beställning/uttag från en förskrivning av nutritionsprodukter och sondmatningstillbehör krävs ingen särskild kompetens. Beställning/uttag kan göras av t ex. patienten själv, närstående eller personal.

Tabell 1. Förskrivningsrätt inom Västra Götalandsregionen

	Barn – under 16 år	Vuxna – fyllda 16 år
Styrande regelverk	SFS 2002:687 LVFS1997:13 HSLF-FS 2016:84	Reglerat i handbok
Nutritionsprodukter	Läkare med specialist-kompetens inom områden angivna i LVFS 1997:13	Läkare Dietist
Nutritionspump	Sjuksköterska Dietist Läkare	Sjuksköterska Dietist Läkare
Sondmatningstillbehör	Sjuksköterska Dietist Läkare	Sjuksköterska Dietist Läkare Kommunens sjuksköterska kan förskriva om lokal överenskommelse om förtroendeförskrivning tecknats.
Droppställning på hjul	Sjuksköterska Dietist Läkare	Sjuksköterska Dietist Läkare Kommunens sjuksköterska kan förskriva om lokal överenskommelse om förtroendeförskrivning tecknats.
Droppställning monterat som tillbehör på annat hjälpmedel*	Arbetsterapeut Fysioterapeut/sjukgymnast	Arbetsterapeut Fysioterapeut/sjukgymnast

** I de fall droppställning monteras som tillbehör på annat hjälpmedel följer förskrivningsansvar för droppställningen förskrivningsansvaret för det hjälpmedel som droppställningen monterats på. Förskrivs enligt Handbok för förskrivning av personliga hjälpmedel.*

Förskrivning i vårdkedjan

Många patienter behöver nutritionsbehandling under lång tid och byter vårdgivare under pågående behandling. Mot denna bakgrund är det viktigt att den vårdgivare som tar över vårdansvaret får information om patientens eventuella ät- och nutritionsproblem samt pågående och planerad nutritionsbehandling.

Ansvarsfördelningen vid förskrivning av nutritionsprodukter och sondmatningstillbehör beskrivs schematiskt i [bilaga 1](#).

Överföring av förskrivningsansvaret

- Planeras en överföring av hälso- och sjukvårdsansvaret inom regionen ska detta alltid göras via remissförfarande efter ömsesidig överenskommelse

[Länk till Regelverk – remiss inom hälso- och sjukvård](#)

- Rutin för samordnad vårdplanering ska tillämpas vid överföring av ansvar mellan region och kommun.

[Länk till Samordnad vård- och omsorgsplanering – SAMSA](#)

På sjukhus

Vid utskrivning från slutenvård kan produkter för en kortare period (5 arbetsdagar) lämnas ut till patienten från sjukhuset i väntan på en leverans av den första förskrivning, som görs av sjukhuset. I samband med vårdplaneringen vid utskrivning från sjukhus måste fortsatt förskrivning och leverans säkerställas. Den första förskrivningen ska täcka 1 månads förbrukning. Om vårdansvar överförs till annan vårdnivå enligt överenskommelse förskrivs produkterna därefter av den vårdnivå inom regionen som övertar vårdansvaret.

Behandling med enteral nutrition/sondnäring ordineras i de flesta fall av läkare inom slutenvård. Start av enteral nutrition ska ske inom slutenvård eller med stöd av särskilt nutritionsteam i öppen vård. I de fall patienten har en väl fungerande nutritionsbehandling och där nutritionsstatus och vårdförloppet förväntas vara stabilt kan överföring av förskrivningsansvar ske från slutenvård till vårdcentral eller rehabilitering.

Egenvårdsbeslut

I samband med t ex utskrivning från sjukhuset görs en bedömning om ordinationer kan utföras som egenvård eller om det är en hälso- och sjukvårdsåtgärd.

[Länk till Samverkansrutin för tillämpning av SOSFS 2009:6, bedömningen av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård](#)

Uppföljning

Förskrivaren har ansvar för att följa upp och utvärdera förskrivningen av nutritionsprodukter och sondmatningstillbehör till dess behovet upphört eller ansvaret för patienten har tagits över av någon annan. Vid överföring av hälso- och sjukvårdsansvaret i vårdkedjan överförs förskrivar- och uppföljningsansvaret till den vårdgivare som övertar ansvaret för patientens nutritionsbehandling.

Sjuksköterskan i regionen/kommunerna har en central roll i att bevaka patientens näringssituation. Vid avsteg från planerat utfall av behandlingen kontaktas patientansvarig läkare.

Gastrostomier

- Byte av Percutan Endoskopisk Gastrostomi (PEG) görs av läkare på sjukhus.
- Byte av s.k. knapp (gastrostomiknapp)/kateter (gastrostomitub)

Vid byte av knapp i okomplicerade fall för patient som planeras övergå till annan vårdnivå (primärvård, habilitering eller kommunal hälso- och sjukvård) sker sedvanlig vårdplanering och sjuksköterska från övertagande enhet deltar vid byte på sjukhus för instruktion/upplärning. Vårdplaneringen ska säkerställa att den kompetens som krävs för byte av knapp finns hos den mottagande enheten. Övertagande av vårdansvar för byte av knapp sker efter att upplärningen/kompetensöverföringen är avslutad.

Vid byte av knapp i komplicerade fall eller vid komplikationer ska bytet ske på sjukhus.

Nutritionsprodukter och sondmatningstillbehör i olika situationer

På sjukhus

När patienten vårdas på sjukhus tillhandahålls nutritionsprodukter och sondmatningstillbehör från sjukhuset.

Vid resa

Grundprincipen är att en patient som är folkbokförd inom Västra Götaland tar med sig nutritionsprodukter och sondmatningstillbehör så att det räcker under hela vistelsen utanför Västra Götaland.

Det finns i vissa fall en möjlighet att få leveranser till en tillfällig adress utanför Västra Götaland, men inom Sveriges gränser. Det är endast förskrivaren som kan besluta om patienten ska erhålla sådan leverans. Leverans utanför Västra Götaland medför ökad fraktkostnad för förskrivande enhet. Det finns ingen möjlighet att få produkterna levererade utanför Sverige.

Kostnadsansvar

Grundprincipen för förskrivning av nutritionsprodukter och sondmatningstillbehör till personer folkbokförda inom Västra Götaland är att den vårdnivå inom regionen som har hälso- och sjukvårdsansvaret för patienten också har kostnadsansvaret för förskrivningen.

Kostnadsansvaret för nutritionsprodukter till personer med beslut om särskilt boende enligt Socialtjänstlagen (SOL) eller beslut om boende med särskild service enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) gäller särskilt beslut. Västra Götalandsregionen har genom beslut i regionstyrelsen (HSD-A § 23/08) utökat sitt åtagande gällande subvention för vissa grupper enligt nedan. Kostnadsansvaret beskrivs i tabell 2.

Länk: regionstyrelsens beslut om subvention ([HSD-A § 23/08](#))

Tabell 2. Kostnadsansvar

	Barn – under 16 år	Vuxna – fyllda 16 år
Styrande regelverk	LVFS 1997:13 Reglerat i tillämpnings- anvisning HSD-A § 23/08	Reglerat i tillämpnings- anvisning HSD-A § 23/08
Nutritionsprodukter	Regionens kostnadsansvar	Regionens eller kommunens kostnadsansvar *
Sondmatningstillbehör, inkl. nutritionspumpar	Regionens kostnadsansvar	Regionens kostnadsansvar
Droppställning monterat som tillbehör till annat hjälpmedel	Regionens kostnadsansvar	Regionens eller kommunens kostnadsansvar **

* Kommunen ansvarar för kostnad för nutritionsprodukter till personer med beslut om särskilt boende (SOL) eller beslut om boende med särskild service (LSS) där den enskilde inte har några möjligheter eller kan tillaga sina måltider själv utan hjälp av personal betalar avgift för måltider till kommunen

Med måltider avses i detta sammanhang även, t ex kosttillägg och sondnäring.

I övriga fall (dvs. ordinärt boende) har regionen kostnadsansvaret för nutritionsprodukter.

Läkare och dietist förskriver nutritionsprodukter på kommunens kostnadsansvar enligt överenskommen ansvarsfördelning. För detta behöver förskrivarna tillgång till berörda kundnummer i Sesam LMN.

** I de fall droppställning monteras som tillbehör på annat hjälpmedel följer kostnadsansvaret för droppställningen kostnadsansvaret för det hjälpmedel som droppställningen monteras på. Förskrivs enligt Handbok för förskrivning av personliga hjälpmedel.

Inom regionen har Hälso- och sjukvårdsnämnderna kostnadsansvaret för nutritionsprodukter när dessa förskrivs av vårdval vårdcentral eller där vårdcentral ordinerat att dietist ska förskriva produkten. Då sjukhusvård erfordras har sjukhuset kostnadsansvar för de åtgärder som sker i samband med sjukhusvistelsen. Inom barnhabiliteringen har Habilitering & Hälsa kostnadsansvaret för nutritionsprodukter och sondmatningstillbehör när dessa förskrivs av förskrivare inom Habilitering & Hälsa.

Egenavgifter

Egenavgifter för patienten är beroende på vilken vårdgivare som har kostnadsansvaret för nutritionsprodukterna – se avsnitt om kostnadsansvar. För avgifter där Västra Götalandsregionen har kostnadsansvaret se tabell 3.

För avgifter när kommunerna har kostnadsansvaret hänvisas till respektive kommun. För sondmatningstillbehör tas ingen egenavgift av patienten.

Tabell 3.

Egenavgifter då Västra Götalandsregionen har kostnadsansvaret för nutritionsprodukter.

	Barn – under 16 år	Vuxna – fyllda 16 år
Styrande regelverk	Förordning (SFS 2002:687) om läkemedelsförmåner m.m.	Frivilligt åtagande om subvention inom Västra Götaland Se beslut av regionstyrelsen: (HSD-A § 23/08)
Nutritionsprodukter	Patientkostnad 120 kr per leveranstillfälle motsvarande maximalt 90 dagars behov. Faktura sänds till vårdnadshavare.	Patientkostnad 50 % av varuvärdet. Vid fullnutrition är maximal kostnad 1500 kr/månad.

Förskrivning till person folkbokförd utanför Västra Götaland

Grundprincipen är att en person bosatt utanför Västra Götaland ska få sin förskrivning av nutritionsprodukterna och sondmatningstillbehören i sitt hemlandsting.

För personer som utreds/behandlas inom slutenvård i Västra Götaland tillhandahålls nutritionsprodukter från sjukhuset. De är inte berättigade till Västra Götalands subventioner. Patienten bör vid utskrivning från slutenvård få med sig produkter för en kortare period för att underlätta hemgång. Ansvarig vårdgivare i respektive hemlandsting/kommun kontaktas för överföring av uppgifter gällande särskilt nutritionsstöd.

För personer folkbokförda i annat landsting som söker öppen vård gäller att patienten i första hand ska kontakta förskrivare i hemlandstinget. När vård inte kan anstå avgör vårdgivaren om förskrivning av nutritionsprodukter ska ske. I dessa fall skrivs en livsmedelsanvisning för uthämtning på apotek.

[Se Riksavtal för utomlänsvård och kommentarer](#)

Förskrivning till person från andra länder

[Gemensamma anvisningar – Vård av personer från andra länder](#)

Förskrivning till person med skyddade personuppgifter

[Gemensamma anvisningar handböcker – Förskrivning till person med skyddade personuppgifter](#)

Beställning/uttag och leverans

Förskrivning av nutritionsprodukter och sondmatningstillbehör (undantag om nutritionspumpar se nedan) registreras och sparas i IT-stödet Sesam Läkemedelsnära (Sesam LMN). Beställning/uttag görs utifrån den sparade förskrivningen i Sesam LMN.

En förskrivning är giltig ett år från förskrivningsdatum. Förskrivaren kan göra en förskrivning med ett eller flera uttag.

Villkor och manual för beställning, leverans, returer mm finns på [LMNs hemsida](#)

De kommuner som inte deltar i den gemensamma upphandlingen mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna följer lokala rutiner. Kommunerna saknar åtkomst till Sesam LMN, vilket bl. a. medför att förtroendeförskrivning till särskilt boende på kommunens kostnadsansvar inte är möjligt via Sesam LMN.

Förskrivning av nutritionspumpar och i vissa fall även droppställningar registreras och sparas i IT-stödet [webSesam](#). I övrigt se manual för webSesam.

Länkar

Beställningsrutiner Läkemedelsnära produkter i Västra Götaland

[Beställningsrutiner](#)

Läkemedelsnära Produkter

[Läkemedelsnära produkter](#)

Vårdhandboken- Översikt (Nutrition)

[Vårdhandboken](#)

**Socialstyrelsen, Bedömning och behandling av nutritions- och undernutritionstillstånd inom äldre-
vården, s.13**

[Soc nutrition i äldreomsorgen](#)

Vårdhandboken Tillbehör (Nutrition, enteral)

[Vårdhandboken enteral nutrition](#)

Vätske- och nutritionsbehandling

[Vätske- & nutritions-handboken](#)

Gemensamma anvisningar handböcker

[Gemensamma texter handböcker](#)

Läkemedelsverkets föreskrifter om förskrivning av vissa livsmedel (LVFS 1997:13)

[LVFSF 1997:13](#)

Förordning (2002:687) om läkemedelsförmåner mm

[Förordning läkemedelsförmån](#)

**Föreskrifter om förändring i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 1997:13) om förskrivning av vissa
livsmedel (HSLF-FS 2016:84)**

[Förskrivning vissa livsmedel](#)

Regelverk – Remiss inom hälso- och sjukvård

[Remiss inom Hälso- och sjukvård](#)

Samordnad vård- och omsorgsplanering i Västra Götaland - SAMSA

[Vård- och omsorgsplanering](#)

Samverkansrutin för tillämpning av SOSFS 2009:6, bedömningen av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård

[Tillämpning SOSFS 2009:6](#)

Tillämpningsanvisning – Förtydligande till Västra Götalandsregionens subventionsregler kring kost och näring (HSD-A § 23/08)

[Tillämpningsanvisning subventionsregler](#)

Riksavtal för utomlänsvård och kommentarer (giltig från 1 jan 2015)

[Riksavtal utlandsvård](#)

Bilaga 1. Patientens väg i vårdkedjan

Nutritionsvård process	Sjukhus	Ordinärt boende	Särskilt boende (SOL) och boende med särskild service (LSS)
Screening	Screening görs enligt lokala rutiner.	Screening görs enligt lokala rutiner.	Screening görs enligt lokala rutiner.
Utredning	Sjuksköterska identifierar och bedömer risker samt utreder patientens matvanor. Läkare tar ställning till utredning. Läkaren och sjuksköterskan samarbetar vid behov med dietist.	Sjuksköterska identifierar och bedömer risker samt utreder patientens matvanor. Läkare tar ställning till utredning. Läkaren och sjuksköterskan samarbetar vid behov med dietist.	Sjuksköterska identifierar och bedömer risker samt utreder patientens matvanor. Läkare tar ställning till utredning. Läkaren och sjuksköterskan samarbetar vid behov med dietist.
Behandling Kostbehandling Åtstödjande åtgärder Kosttillägg Enteral nutrition	Läkare ordinerar nutritionsbehandling. Sjuksköterska ordinerar omvårdnadsåtgärder. Läkaren och sjuksköterskan samarbetar vid behov med dietist. Arbetsterapeut, fysioterapeut/sjukgymnast och logoped är andra viktiga professioner att samarbeta med. Sjuksköterska och dietist har centrala roller i att följa nutritionsbehandlingen. Läkare eller dietist förskriver nutrition produkter. Läkare, dietist eller sjuksköterska förskriver sondmatningstillbehör.	Läkare ordinerar nutritionsbehandling. Sjuksköterska ordinerar omvårdnadsåtgärder. Läkaren och sjuksköterskan samarbetar vid behov med dietist. Arbetsterapeut, fysioterapeut/sjukgymnast och logoped är andra viktiga professioner att samarbeta med. Sjuksköterska och dietist har centrala roller i att följa nutritionsbehandlingen. Läkare eller dietist förskriver nutrition produkter. Läkare, dietist eller sjuksköterska förskriver sondmatningstillbehör.	Läkare ordinerar nutritionsbehandling. Sjuksköterska ordinerar omvårdnadsåtgärder. Läkaren och sjuksköterskan samarbetar vid behov med dietist. Arbetsterapeut, fysioterapeut/sjukgymnast och logoped är andra viktiga professioner att samarbeta med. Sjuksköterska och dietist har centrala roller i att följa nutritionsbehandlingen. Läkare eller dietist förskriver nutrition produkter. Läkare, dietist eller sjuksköterska förskriver sondmatningstillbehör.
Utvärdering	Läkare/dietist/sjuksköterska Vid avsteg från planerat utfall av behandlingen kontaktas patientansvarig läkare.	Läkare/dietist/sjuksköterska Vid avsteg från planerat utfall av behandlingen kontaktas patientansvarig läkare.	Läkare/dietist/sjuksköterska Vid avsteg från planerat utfall av behandlingen kontaktas patientansvarig läkare
Dokumentation	Alla yrkeskategorier som medverkar i nutritionsvårdprocessen.	Alla yrkeskategorier som medverkar i nutritionsvårdprocessen.	Alla yrkeskategorier som medverkar i nutritionsvårdprocessen.
Informationsöverföring	Nutritionsbehandling överrapporteras vid byte av vårdnivå som all annan behandling. Vid överföring av vårdansvar sker förskrivning för kortare period (förslagsvis 1 månad).	Nutritionsbehandling överrapporteras vid byte av vårdnivå som all annan behandling.	Nutritionsbehandling överrapporteras vid byte av vårdnivå som all annan behandling.